

LENINA KAROĢS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS
UN PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

Iznāk kopš
1950. gada aprīļa.
Mēksē 3 kap.

OTRDĪEN,
1986. GADA
8. JULIJA
Nr. 81 (5465)

Latvijas Komunistiskās partijas Centrālajā Komitejā

Latvijas Komunistiskās partijas Centrālās Komitejas sekretariāts izskatīja jautājumu, kā tiek izpildītas partijas XXVII kongresa un PSKP CK 1986. gada jūnija Plēnuma prasības paplašināt atklātumu partijas, padomju, saimniecisko un tiesību aizsardzības orgānu darbā.

Sēdē tika atzīmēts, ka pēdējā laikā republikā ir daudz darīts atklātuma pastiprināšanai, izstrādājot un pieņemot lēmumus svarīgākajos sociāli ekonomiskās un sabiedriski politiskās attīstības jautājumos. Sajā nolūkā labāk tiek izmantoti masu informācijas līdzekļi, partijas un strādnieku sapulces, informatīvās dienas partijas pilsētu un rajonu komitejās, atbildīgu darbinieku tikšanās ar darba kolektīviem.

Visās pilsētās un rajonos ļoti populāras tagad ir atklāto vēstulju dienas un vienotās politdienas, kuru gaitā darbaļaudis saņem izsmeltošas atbildes uz viņus interesējošiem jautājumiem.

Ar lielāku atklātumu tiek veikts adru izraudzīšanas un izvietojuma darbs. Kolektīvu dzīvē aizvien stabilāku vietu ieņem vadītāju pārskati par darbu, ko viņi veikuši pārskatījumu paātrināšanai.

Republikas laikraksti un vairākums vietējo laikrakstu sistemātiski publicē informāciju par vadītāju iecelšanu, iepazīstina ar tām to biogrāfijām, ziņo par to atbrīvošanu no ieņemamajiem amatiem. Masu informācijas un

propagandas līdzekļi sākuši operatīvāk gatavot informāciju aktuālos jautājumos. Republikas iedzīvotāju atzinību ieguvušas televīzijas preses konferences, kurās atbildīgiem darbiniekiem var uzdot jautājumus pa telefonu.

Taču vairākās vietās vēl ir saglabājis ieradums nogrudināt asos stūrus, noklusēt vienus vai otru trūkumus. Daži vadītāji ar visādiem šķietami objektīviem ieganstiem izvairās sniegt pārskatus darba kolektīvam. Ne visur ir nodrošināts vajadzīgais atklātums, izvirzot pirmrindniekus apbalvošanai un apkopojot sociālistiskās sacensības rezultātus. Dažā labā uzņēmumā un celtniecības organizācijā ir ilgi jāmeklē dzīvokļu saņemšanas rindā iekļauto personu saraksti. Masu informācijas un propagandas līdzekļi reizēm nedroši pieiet akūtu jautājumu atspoguļošanai, ar novēlošanos sniedz atbildes uz tiem.

Atklātuma nozīmes pienācīga nenovērtēšana reizēm rada visādas baumas, greizus priekšstatus un sūdzības, pasliktina mikrokli-

matu kolektīvos un samazina to darba aktivitāti.

Latvijas Komunistiskās partijas CK sekretariāts paredzējis vairākus papildpasākumus atklātuma paplašināšanai. Piemēram, partijas pilsētu un rajonu komitejām un partijas organizācijām uzdots to pēc iespējas pilnīgāk izmantot, lai attīstītu demokrātismu un masu politisko jaunradi, to piedalīšanos pārvaldīšanā.

Ipaša uzmanība jāvelti atklātuma paplašināšanai darba kolektīvos. Jāpāra, lai katrs darbinieks zinātu savu uzņēmuma uzdevumus un plānus, problēmas un trūkumus, kas traucē pārkārtošanos. Viņam jāzina ne tikai tas, kas tiek lemts valsts mērogā, bet arī, kādus lēmumus pieņem vietējie partijas un padomju orgāni, uzņēmumu administrācija un arodbiedrības. Propagandistu un politinformatoru, uzņēmumu un sabiedrisko organizāciju vadītāju uzdevums ir laikus sniegt izsmeltošas atbildes uz visiem jautājumiem, kas rūp darba kolektīvam. Tikai atklātuma apstākļos jānosaka sociālistiskās sacensības uzvarētāji, jāsadala prēmijas, dzīvokļi, vieglās mašīnas un ceļazīmes uz atpūtas namiem un sanatorijām.

Partijas, padomju un saimnieciskajiem orgāniem uzdots nodrošināt maksimālu atklātumu kadru izraudzīšanā un izvietojanā, tajā obligāti ievērot sabied-

risko domu, aktīvāk popularizēt pieredzi, kas uzkrāta ražošanas apvienībā «Komutators» un citos republikas uzņēmumos, kur virkni vadītāju ievēl pats kolektīvs.

Vietējam Tautas deputātu padomēm ieteikts nodrošināt lielāku atklātumu, izstrādājot lēmumus, kas attiecas uz pilsētceltniecību, sadzīves pakalpojumu sfēru, kultūras iestāžu darbu un citām problēmām, kuras interesē plašus iedzīvotāju slāņus, biežāk tos informēt par vēlēšanu norādījumu izpildīšanu.

Republikas tautas kontroles komitejām, Prokuratūras orgāniem un Iekšlietu ministrijai uzdots biežāk sniegt presē ziņojumus par to lietu izskatīšanas rezultātiem, kas saistītas ar visu ranču vadītāju nosodāmu rīcību, kā arī par to lietu izmeklēšanu gaitu, kas izraisa plašu iedzīvotāju slāņu interesi.

Masu informācijas līdzekļiem uzlikts par pienākumu operatīvāk publicēt materiālus par aktuālām problēmām, novērst nepamatotu baumu rašanos, labāk atspoguļot partijas, padomju, saimniecisko un tiesību aizsardzības orgānu darbu, drošāk kritizēt vadītājus un citus darbiniekus, kas apkauno cildeno komunistu vārdu. Ikvienam laikrakstam ieteikts radīt uzziņu biroju akūtiem jautājumiem, uz kuriem allaž atbildēs atklāti.

LATINFORM

Sacensības uzvarētāji

laika posmā
no 30. jūnija līdz 7. jūlijam

KOMPLEKSĀS TEHNOLOĢISKĀS VIENĪBAS

Jāņa Romanovska vienība Raiņa kolhozā, kura nedēļā veikusi 41 procentu no sezonas plāna.

Fainas Zukovas vienība Aglonas padomju saimniecībā (nedēļā veikusi 41 procentu no sezonas plāna).

Anītas Berķes vienība kolhozā «Rīts» (nedēļā veikusi 33 procentus no sezonas plāna).

ZĀLES MILTU

RAZOSANAS POSMI

Jūra Sparāna posms Suvorova kolhozā sarāžojis 18,5 nosacītās tonnas.

Pārskats

par lopbarības sagādi rajona saimniecībās līdz šā gada 7. jūlijam (pēc RARA dispečerdienesta ziņām)

Saimniecība	Zāles lopbarības proc. no plāna	Sienis, rekinot uz 1 govī	Skābsiens procentos
Raiņa	100	2,0	95
«Dzintars»	95	2,1	95
«Nākotne»	94	1,6	98
«Sīlukalns»	93	1,4	120
K. Marksa	89	1,6	95
Kirova	84	2,1	64
«Sarkanā ausma»	83	2,3	101
Leņina	80	3,1	85
Aglonas p. s.	79	2,0	67
«Krasnī Oktjabrī»	79	1,4	105
Oškalna	78	1,5	102
Suvorova	75	1,5	37
M. Gorkija	72	1,8	84
«Vārkava»	71	2,0	66
«Rīts»	71	1,6	81
«Zelta vārpa»	69	1,3	93
Dzeržinska	68	2,4	47
«Dubna»	54	1,3	74
Rudzātu p. s.	52	1,8	41
Rušonas p. s.	49	1,1	48
RAJONĀ	76	1,7	84

Skolēnu vasara-86

No 2. līdz 25. jūnijam mūsu rajonā strādāja sešas 9. — 10. klašu vienības un vienpadsmit 6. — 8. klašu vienības. Vecāko klašu skolēni piecās saimniecībās veica dažādus darbus: izravēja 87,22 hektārus lopbarības biešu, 3,95 hektārus kāpostu un 10,68 hektārus burkānu, sagatavoja 571 tonnu siena. Vienības paveica darbus par 19 634 rubļiem.

Apkopojot sagatavošanās posma un darba rezultātus, vienības sacensībā ierindojās šādā kārtībā: «Ave solī» (Preiļu 1. vidusskola, strādāja K. Marksa kolhozā) — 103 punkti, «Līvanda» (Līvānu 1. vidusskola, strādāja kolhozā «Rīts») — 102,5 punkti, «Degsme» (Preiļu 1. vidusskola, strādāja M. Gorkija kolhozā) — 101 punkts, «Jaunība» (Līvānu 2. vidusskola, strādāja kolhozā

LOTOSu pirmās maiņas darba rezultāti

«Zelta vārpa») — 95,5 punkti, «Ikars-86» (Preiļu 2. vidusskola, strādāja Rušonas padomju saimniecībā) — 83,5 punkti. Ļoti labi strādāja lopkopības vienība «Fortūna» (Preiļu 2. vidusskola) kolhozā «Vārkava». Spūļu lopkopības kompleksā skolēni slauca, baroja un ganīja govīs, kopa teliņus, palīdzēja fermas labiekārtošanā. Vienības kontā — izslauktas 866,25 tonnas piena.

Jaunāko klašu skolēni izravēja 26,12 hektārus lopbarības biešu un 18,85 hektārus kāpostu, sagatavoja 5 tonnas siena, strādāja dažādus citus darbus. Paveiktā vērtējums — 7 986 rubļi.

Sacensības kopvērtējumā uzvarēja vienība «Rūķīši» (Preiļu 1. vidusskola, strādāja K. Marksa kolhozā) — 101 punkts. Labus rezultātus sasniegta vairākas

vienības: «Rīts» (Preiļu 1. vidusskola, strādāja kolhozā «Vārkava») — 86,5 punkti, «Agross» (Preiļu 1. vidusskola, strādāja M. Gorkija kolhozā) — 79,85 punkti, «Jautrie zēni» (Preiļu 2. vidusskola, strādāja kolhozā «Nākotne») — 77 punkti, «Bura-86» (Preiļu 2. vidusskola, strādāja Raiņa kolhozā) — 74 punkti, «Nezālite» (Līvānu 1. vidusskola, strādāja kolhozā «Rīts») — 71,5 punkti, «Vienaudzis» (Preiļu 2. vidusskola, strādāja Raiņa kolhozā) — 71 punkts.

Rūpniecības uzņēmumos labi strādāja vienības «Salve» (Preiļu 1. vidusskola, rajona komunālā uzņēmumu kombinātā), «Jaunība» (Līvānu 2. vidusskola, Līvānu eksperimentālajā biokimiskajā rūpniecībā), «Blāzma» (Līvānu

1. vidusskola, Līvānu stikla fabrikā).

Jāuzsver, ka vienību ikdienu alžirētāja interesanti. Piemēram, Līvānu 2. vidusskolas vienības «Jaunība» dalībnieki un Līvānu eksperimentālās biokimiskās rūpniecības komjaunieši piedalījās kopīgā sapulcē. Skolēni tikās arī ar rūpniecības fizikolģitva priekšsēdētāju Juri Mazuru, kurš pastāstīja daudz interesanta par strādājošo jauniešu darbu un atpūtu. Saistoša bija gatavošanās konkursam «Vaj tu paziņi rūpniecībā?», ko organizēja starp vienības brigādēm.

Aizvadītas bagātas dienas. Taču — vasara vēl priekšā!

A. BERNĀNE,

rajona LOTOS vienību komandiere

SVĒTKI PARTIZĀNU NOVADĀ

Saskaņā ar tradīciju jūlija pirmajā svētdienā vietā, kur salet kopā triju brālīgo republiku — Krievijas Federācijas, Baltkrievijas un Latvijas — robežas, — pie Draudzības kurgāna, kas izveidots par godu partizānu cīņas sadraudzībai, tiks pagājušā kara veterāni, darba kolektīvu pārstāvji, Padomju Armijas karavīri, apkārtējo ciemu iedzīvotāji, jaunieši.

Latvijas teritorijā svīnības sākās iepriekšējā dienā ar mītiņu un ziedu nolikšanu pie kritušo padomju karavīru memoriāla Brāļu kapos Skaunē — mūsu republikas pirmajā apdzīvotajā vietā, kas 1944. gada vasarā tika atbrīvota no fašistiskajiem iebrucējiem. Vakarā Draudzības kurgānā svīnīgi atklāja pieminekli Padomju Savienības Varonim Imantam Sudmalim, kura 70. dzimšanas diena tika atzīmēta šogad. Lielā laukakmenī, ko rotā varona barenjels bronza, iecirsts uzraksts: «Seit 1942. gada maijā sāka savu partizāna darbību Padomju Savienības Varonis Imants

★ Katru gadu — Draudzības kurgānā... ★ Mitiņš
Brāļu kapos Skaunē ★ Pieminekļa atklāšana Padomju
Savienības Varonim Imantam Sudmalim ★ Triju brālīgo
republiku delegāciju tikšanās ★ Sadraudzība vērsās
plašumā ★ Bijušie cīnītāji neaizmirst...

Sudmalis». Pieminekli veidojuši tēlnieks Andris Vārpa un arhitekts Arno Heinrihsons. Šī vieta tam nav izraudzīta nejauši. Imanta Sudmala cīņu gaitās ar šo novadu saistīts daudz kas. Atstājis Liepāju reize ar pēdējiem pilsētas aizstāvjiem, viņš kājām izgāja cauri visai Latvijai, kamēr nokļuva pie baltkrievu partizāniem Tur, gatavojot operācijas un reidus pret ieņaidnieka garnizoniem, nodereja pieredze, ko viņš bija ieguvis pagrīdnieka darbā.

6. jūlijs. Pulkstenis 11. Klāt svīnīgais brīdis. No trim pusēm — pa kļavu aleju, kas ved no KPFSR teritorijas, bērzu aleju no Baltkrievijas un liepu aleju no Latvijas — nāk delegācijas.

Taiās ir slaveni partizānu komandieri, kara un darba veterāni, partijas un padomju darbinieki, komjaunieši, Alejas, kas simbolizē kopīgi izstaigātās partizānu takas, sastopas kurgāna pakājē. Svīnīgai sēru melodijai skanot, triju republiku pārstāvji dodas pie I. Sudmala pieminekļa, pie obeliskiem, kas uzcelti par godu komjaunatnes Sebežas pagrides rajona komitejas sekretārei Marijai Pinto, baltkrievu partizānu vienības komandierim Vladimiram Simackim, Proškovas internacionālās pagrides dalībniekiem. Cīņu biedri un pateicīgie pēcteci nē tiem noliek piemiņas un slavas vijas, plāvu ziedus. Goda sardzē stāv Padomju Armijas karavīri, komjaunieši un

sarkanie izlūki — pionieri. Iestājas klusuma brīdis. Tūkstošiem cilvēku noliek galvas, godinot kritušo cīnītāju gaišo piemiņu.

Atskan fanfaru signāls «Klausieties visil!» Sākas svīnīgais mitiņš. To atklāja un runu teica Latvijas Komunistiskās partijas CK sekretārs A. Gorbunovs. Iedegās svēta uguns — kaujās par mūsu Padomju Dzimteni kritušo cīnītāju mūžīgās piemiņas simbols. Tiesības to iededzināt un pacelt PSRS Valsts karogu bija piešķirtas partizānu kustības veterāniem — brālīgo republiku pārstāvjiem.

Neredzami pavadieni varonības pilno pagātni vieno ar tagadni un nākotni. Tieši tāpēc šajā dienā Draudzības kurgānā tiekas ne tikai sirmie veterāni, bet arī brālīgo republiku jaunās paaudzes sūtni. Viņiem ir ar ko lepoties. Ar asinīm stiprinātā sadraudzība vērsās plašumā un pieņemas spēkā mierīgajā jauniecsmes darbā. Svīnīgā daļa beidzas. Debesīs

uzspurdz baloži — miera un dzīvības simbols. Sākas koncerts, kurā plašu programmu sniedz ar diviem Sarkanā Karoga ordeniem apbalvotās Baltijas flotes dziesmu un deju ansambļa mākslinieki.

Draudzības mitiņā runāja partijas Pleskavas apgabala komitejas sekretārs A. Iljins, Vitebskas apgabala izpildkomitejas priekšsēdētājs V. Kulakovs, bijušais 4. Kaļiņna partizānu brigādes komisārs, Sebežas rajona kara veterānu padomes priekšsēdētājs V. Vakarins, Vitebskas apgabala Toločinas rajona Dimitrova kolhoza priekšsēdētāja Sociālistiskā Darba Varone L. Sirotkina un Latvijas LKJS CK sekretāre B. Stašāne.

Svīnības piedalījās Baltkrievijas Komunistiskās partijas CK sekretārs J. Kolokolovs, Baltkrievijas PSR Ministru Padomes priekšsēdētāja vietnieks L. Flirisanovs un Latvijas PSR Ministru Padomes priekšsēdētāja vietnieks L. Bartkevičs.

Agrāko kauju vietās līdz vēlai naktij dega uguns kuri, skanēja partizānu dziesmas. Cīnītāji atcerējās pagājušās dienas...
LATINFORM

Partijas dzīve: informācija

Pēc komisijas iniciatīvas

«Lai celtu jaunās tehnikas efektivitāti, atklātu roku darba mehanizācijas iespējas un paātrināšanu un pilnveidotu tehnoloģiju, fabrikas partijas birojs lūdz jūs atbildēt uz šādiem jautājumiem:...». Ar šiem vārdiem sākas anketa, kuru Līvānu stikla fabrikas darbiniekiem izsniedza administrācijas darbības kontroles komisija.

Par sava darba galveno virzību komisija izvēlējusies jaunās tehnikas un progresīvās tehnoloģijas ieviešanu, roku darba mehanizāciju. Mūsu izvēle pamatojas uz to, ka partijas uzņemtais uzdevums ir fabrikas kolektīva atbalstītājs kurss uz paātrinājumu nav iedomājams bez ražošanas tehniskās bāzes modernizēšanas, bez jauno iekārtu maksimālas izmantošanas. Lai atrisinātu jautājumu, kā šajā procesā iesaistīt pēc iespējas vairāk fabrikas darbinieku, noteiktu ieviešamo iekārtu derīguma pakāpi, mēs nolemām izdarīt anketēšanu. To uzskatām kā tribīni, kur uzstāties ar jautājumiem, kas attiecas uz ražošanu, darba organizāciju.

Strādnieki, cehu, maiņu, iecirkņu vadītāji izteikuši priekšlikumus roku darba mehanizācijai, attieksmi pret jauno iekārtu

kvalitāti, par novecojušo nomaiņu, piemēram, mūsu, mehāniskajā cehā ir 20 — 30 gadus veci darbgaldi.

Pirmā atbilžu analīze parādīja, ka daži zinātniski tehniskā progresa pasākumi nav bijuši pat ielānoti. Taču nepieciešamība tos ieviest ir ļoti liela. Daļēji tas attiecas uz roku darba mehanizācijas jautājumiem.

Komisija sistemātizē aptaujas rezultātus, no ieteikumiem atsiņā pasākumus, kas jau ielānoti šajā gadā un gatavo administrācijas izskatīšanai tos, kas jāiekļauj nākamā gada zinātniski tehniskā progresa pasākumu plānā.

J. CEIRANS,

komisijas priekšsēdētājs, Līvānu stikla fabrikas virpotājs

Būsim vēl principiālāki

PSKP CK lēmumu par cīņas pastiprināšanu pret bezstrādes ienākumiem remontu un celtniecības pārvaldes kolektīva uzņēma kā direktīvu darbībai. Tāpēc arī saruna atklātajā partijas sapulcē bija tieša un principiāla.

Sogad mūsu organizācijā notikuši daži izlaupīšanas gadījumi. Par rakstainā stikla lokšņu izlaupīšanu, ņemot vērā arī darba kavējumus, alkohola lietošanu darba laikā, ar arodkomitejas lēmumu atbrīvots A. Sondors. Pirms diviem mēnešiem noliktavas strādnieks L. Krasovskis nozaga un pārdeva trīs logu blokus.

Atsevišķu negodīgu cilvēku rīcība, bez šaubām, met ēnu uz visu kolektīvu. Komunistu un bezpartejisko vārdos, kas tika teikti gan no tribīnes, gan no vietām, atklājās strādnieku sirdsapziņa, vēlēšanās izskaust iebkuru, pat vismazāko, iedzīvošanos uz sabiedriskā īpašuma rēķina.

Mūsu organizācijā nav cilvēka, kurš nezinātu, ar kādām nūlēm mēs sagādājam celtniecības materiālus. Zina arī faktus, kas liecina par paviršu attieksmi pret tiem. Ko gan vērts ir mūsu gods, ja mēs piedevām vēl pieļaujam tos nozagt? — teica pārvaldes priekšnieks F. Jerofejevs.

Līdz šim bezstrādes ienākumu nepieļaušanai mēs nepievērsām pienācīgu uzmanību. Mūsu attieksme pret to ir jāpārskata. Pastāvīgāk, drošāk, ar iniciatīvu jāstrādā pārvaldes biedru tiesai, — piezīmēja palīgrāžošanas meistars R. Lacis.

Runātāji atzīmēja arī bezatbildīgo attieksmi, kas vērojama organizācijās, kuras nodod objektu remontam un ar šo bezat-

bildību veicina bezstrādes ienākumu iegūšanu. So kritiku pelna arī dzīvokļu saimniecības pārvalde, kuras pienākums ir dzīvokļos, kurās platības simtprocentīgi atbrīvot celtniecības darbu veicināšanai. Taču tā nenotiek.

Laiks celtniecībai dārgs, mēs sākam uz objektiem vest cementu, tapetes, krāsas, citus būvmateriālus. Tas viss reizēm kļūst pieejams ļaudīm ar netīrām rokām vai arī mūsu celtnieki pakļaujas iedzīvotāju lūgumiem un pārdod viņiem celtniecības materiālus par noteiktu summu vai «apmaiņā». Cieš darba disciplīna, ciešam mēs visi. Starp citu, tie, kas vēlas iegādāties celtniecības materiālus, pēc šī pakalpojuma mūsu organizācijā var griezties oficiāli, viņu vēlēšanās tiks apmierinātas daudz vienkāršākā, drošākā un ērtākā veidā.

Visu pārvaldes kolektīvu mobilizējot nopietnam darbam, lai šķērsotu ceļu bezstrādes ienākumiem, sapulcē apstiprināja pasākumu plānu. Lūk, tikai daži tā punkti: ieviest autotransporta atgriešanās uzskaites žurnālus, par ko personīgi ir atbildīgi mehāniķi; uzlikt par pienākumu organizācijas vadītājam izdot pavēli, lai aizliegtu ar personīgo transportu iebraukt bāzē; sarīkot būvmateriālu revīzijas objektos un noliktavā; kontrolēt materiālu norakstīšanas pareizību objektos.

M. KIRILOVS,

remontu un celtniecības pārvaldes partijas pirmorganizācijas sekretārs

Purvā strādā stipri vīri

Līvānu kūdras fabrika ir uzņēmums, kura darbība ļoti atkarīga no laika apstākļiem. Tālab meteoroloģiskā dienesta ziņas pa radio varam uzskatīt par kūdras ražotāju iecienītāko un gaidītāko pārraidi. Ipaši jau vasarā, kad notiek kūdras ieguve. Tad ik dienas desmitiem cilvēku brauc strādāt purvā. Galvenā darba frontē ir tur — plašajos brūnajos līdzenumos, zem svelmainajiem saules stariem. Taču — kas tā par fronti, kurai nav aizmugures... Bet — vasara visur ir saspringta darba sezona.

Sodien pastāstīsim par diviem vīriem, kuru darbs jau ilgus gadus vairo fabrikas kolektīva sasniegumus.

Vienmūļa ainava. Neželīga ievē. Tuvumā nav ne mazāka krūmiņa. Un putekļi. Tie birst aiz krekla apkakles, krājas kabatās un jebkurā apģērba atlokā, burtiski teedās ādā. Tikai spirta duša cilvēkam atdod svaigumu un izskatu. Bet rītā viss sākas no jauna.

Nepieradušam liekas, ka tie ir ista elle. Un nav negaidīts jautājums — kā to var izturēt? Taču ir cilvēki, kuri gadiem te strādā, kuri pat iemīļojuši šo purvu. Tātad — jālidzinās viņiem.

Jau ceturtdaļgadsimtu purvā strādā Nikolajs Zdanovičs, aprūpē dažādu tehniku. Pašreiz viņš ir kūdras smalcinātāja agregāta BF-6.5 mašīnists.

Strādā viņš apzinīgi, prot izpildīt un pārsniegt izstrādes normas, tāpēc regulāri kļūst par sociālistiskās sacensības uzvarētāju. Viņa vārds ierakstīts kolektīva vienpadsmitās piecgades Goda grāmatā, ir saņemti Goda raksti, premijas. N. Zdanoviča portrets ievietots fabrikas Goda plāksnē.

Kad beidzas kūdras ieguves sezona, N. Zdanovičs remontē šaursliežu dzelzceļa līniju. Arī

šis darbs meistaram sokas. Ne jau velti pērn N. Zdanovičs tika apbalvots ar PSRS Tautas saimniecības sasniegumu izstādes bronza medaļu.

Kūdras fabrika ir kolektīvs, kur cieņā gīmenes darba tradīcijas. Lūk, N. Zdanovičs ir pašos spēka gados, taču par maiņu sev vairs nenākas domāt — dēls Mihails droši iet līdzās darba solī.

Piecgades pirmrindnieki

Jacer, ka šī izvēle ir galīga un stingra. Mihails strādā Skrebeļu iecirknī un cenšas, lai valrotu gīmenes čakla un kvalitatīva darba slavu.

Grigorijš Ancāns Līvānu kūdras fabrikā sāka strādāt 1946. gadā. Tas bija pirmais pēckara gads. Miera gads, taču grūts laiks. Kūdras ieguve galvenokārt notika ar roku spēku. Jaunietis tomēr nenobijās grūtību, paguruma mirkļos sevi izrāja, sak, ja esi izvēlējis ceļu dzīvē, tad ej pa to, nemeklē vieglus apkārtceļus. Un šo savu apņēmību G. Ancāns ir spējis īstenot visa mūža gaitā.

Gadu ritumā nācies strādāt dažādus darbus: sākumā G. Ancāns bija mašīnists, vēlāk kļuva par ceļa priekšnieku, pēc tam veica tehniskā inženiera pienākumus. Tagad viņš ir pensionārs. Jau deviņus gadus. Taču turpina strādāt. Ir atslēdznieks instrumentālajā cehā.

Darba veterāns saka: «Gadi liek sevi manīt. Un priekšniekos enerģiskāk jāizvirza jauni un spēcīgi cilvēki. Tāda ir īstenības diktētā prasība».

G. Ancāna darba telpā bieži iegriežas jaunie strādnieki. Vieni

lūdz konkrētu padomu, citi atnāk vienkārši parunāties — par dzīvi un tās radītajām problēmām. Un jebkurā gadījumā atrodas vajadzīgie vārdi. Raksturīgi, ka G. Ancāns ar visiem runā vienkārši un saprotami. Kā biedrs ar biedru. Nav ne miņas no pozas, ka, lūk, es esmu pieredzējis un gudrs. Nē. Allaž valda uzticības un savstarpējās saprašanās atmosfēra.

Darba veterāns nestrādāties stāsta par aizvadīto laiku, kas ir fabrikas vēsture. Nebija viegli četrdesmitajos gados iegūt pakalšu un kurināmo kūdru. Galvenie objekti toreiz bija purvi Pēterniekos un Raganē. Sezonas laikā te strādāja apmēram tūkstoši cilvēku. Tas ir piecas reizes vairāk nekā šodien. Protams, šodien visi smagie darbi ir mehanizēti, tāpēc arī kūdras ieguve ir krietni lielāka nekā toreiz.

Jāpiezīmē, ka pēckara gados kūdras fabrika bija lielākais uzņēmums Līvānos, kurā strādāja vairums līvāniešu. Tagad, protams, notikušas lielas izmaiņas.

No tā sauktās «vecās gvardes» ierindā palikuši vairs tikai divi — Grigorijš Ancāns un elektrīķis Aleksandrs Skarino. Daļu aizsaulē neželīgais laika ritums, citi — pensijā.

Purvā ienāk jaunā tehnika, jauni cilvēki. Tiesa, šajā darbā vajag spēju izturēt gan vasaras svelmi, gan ziemas aukstumu. Un purvs ir jāiemil. Kā zvejnieks iemil jūru, kā zemnieks — plāvu un druvu. Darbs purvā prasa drosmīgus un stiprus vīrus.

Tādi vīri bija, tādi vīri ir, un tādi vīri arī nākotnē būs.

K. AMATNIEKS

ATTELOS: Nikolajs Zdanovičs (attēls pa kreisi) un Grigorijš Ancāns.

J. SILICKA foto

Zeme atgūst spēku

MINSKA. Desmitiem tūkstošu hektāru izmantoto kūdras purvu pārvērst auglīgās druvās paredzēts zemes inženiertehniskās aizsardzības ģenerālschēmā, ko izstrādājuši un nodevuši Poļesjes melioratoriem Baltkrievijas zinātnieki un speciālisti. Shēmā

noteikta «diagnoze» dažādām republikas zemes platībām, uzrādīti ūdens un veļa erozijas skartie rajoni, ieteikti agrotehniskie un inženiertehniskie pasākumi augšnes auglības atjaunošanai.

TASS

Veicinām atturību

Lai propagandētu grāmatas par antialkoholisma tematiku, Līvānu pārvietojamās mehanizētās kolonnas atturības veicināšanas biedrības locekļi sadarbibā ar Prieku grāmatu veikalū organizēja izbraukuma tirdzniecību celtniecības objektos. Iespēja iegādāties grāmatas bija arī tiem, kuri saspringtajās darba stundās nevarēja atstāt savu vietu — Līvānu PMK autobuss darbdienu beigās viņus nogādāja kantori, kur jau bija sarīkota grāmatu tirdzniecības izstāde.

Atturības veicināšanas biedrība lielu uzmanību veltī arī celtnieku atpūtas organizēšanai. Pēc mūsu priekšlikuma Līvānu pilsētas Tautas deputātu padomes pēdējā sesijā tika nolemts Līvānu kultūras nama pagrabtelpas atvēlēt mums — basketbola sekcijas organizēšanai. Šī sporta veida entuziasts, Līvānu PMK betonētājs, atturības veicināšanas biedrības loceklis J. Popcovs enerģiski un ar lielu atbildību kērās pie sekcijas izveidošanas, kura, gribas ticēt, kļūs vēl par vienu pakāpienu mūsu dzīvesveida atveseļošanā.

A. SVARCS,

Līvānu PMK arodkomitejas priekšsēdētājs

Aktuāla sanāksme

Līvānu PMK telpās notika kārtējā uzņēmumu, organizāciju, iestāžu vadītāju, partijas, komjaunatnes pirmorganizāciju sekretāru, arodkomiteju un tautas kontroles grupu priekšsēdētāju sanāksme. To atklāja un vadīja partijas rajona komitejas otrais sekretārs P. Romanovs.

Klātesošie apsprieda partijas, arod biedrības, komjaunatnes organizāciju un tautas kontroles grupu uzdevumus, kas izriet no PSKP CK lēmuma par cīņas pastiprināšanu pret bezstrādes ienākumiem, izskatīja jautājumus par sociālistiskās sacensības organizēšanu un plānu ieviešanu rajona darba kolektīvos, lai sekmīgi izpildītu un pārsniegtu XII piecgades plānu, kā arī par palīdzības sniegšanu šefības saimniecībām, partijas organizatoriskos jautājumus.

Ar referātiem un ziņojumiem uzstājās partijas rajona komitejas un rajona izpildkomitejas atbildīgi darbinieki.

L. JURJEVA

PĀRSKATUS SNIEDZ DEPUTĀTI

Aizkalnes ciema Tautas deputātu padomes kārtējā sesijā pārskatus par savu darbu sniedza deputātes I. Meņšikova un Z. Vasiljeva.

Nekļūdīšos, ja šīs deputātes minēšu aktīvāko vidū. Abas sievietes ar lielu atbildību izturas pret pienākumiem: vienmēr ir rūpju lokā, vienmēr lietas kursā par savu vēlētajū gīmenes un sabiedrisko dzīvi, vienmēr ar patiesu vēlēšanu apmierināt viņu prasības.

Patēloties deputātu aktivitātei un vēlētajū sniegtajam atbalstam, no tirdzniecības tikla izdevās izņemt ievērojamu daļu alkoholisko dzērienu, ciema veikalos paplašinājās rūpniecības un pārtikas preču sortiments. Cēlās ciemā notikušo pasākumu līmenis, darbu uzsāka papildus pulcīni, par tradīciju kļuva slēptāju diena. Katrā konkrētā lietā deputāts

PADOMJU CELTNECĪBA

parāda savu personisko attieksmi pret to, savu darba stilu. Piemēram, I. Meņšikovai vairāk rūp vēlētajū sadzīve, viņa sabiedriskā labklājība, bet Z. Vasiljevu uztrauc cilvēka tikumīgā veselība, viņa dvēseles miers. Ne jau nejausības dēļ viņa, sniedzot pārskatu, teica, ka laudis pie viņas dodas ne tik daudz ar sūdzībām, bet gan ar vēlēšanu kontakttētiem, ar nepieciešamību dalīties slēptākajās jūtās.

Desmit gīmenes ir apģabālā, kurā Z. Vasiljeva ievēlēja par deputāti. Gandrīz puse vēlētajū — pensionāri, divi Lielā Tēvijas kara dalībnieki. Ir viena nelabvēlīga gīmene Deputāte Z. Vasiljeva ir biežs un gaidīts ciemiņš savu vēlētajū gīmenēs, viņa lieliski zina viņu sadzīves un ma-

L. KLAVIŅA

**Mūsu kurss —
paātrinājums
un kvalitāte**

Plāns ir likums

Līvānu eksperimentālā biokīmiskā rūpnīca šī gada sešos mēnešos realizējusi produkciju virsplāna par 114 tūkstošiem rubļu. Par 102 procentiem izpildīts pusgada uzdevums līzina ražošanā — papildus iegūtas 27 tonnas šīs vērtīgās produkcijas. (Guvums ir par 25 tonnām lielāks nekā pērn šajā pašā laikposmā.) Labā tempā ritējusi prēmiju ražošanas — plāns izpildīts par 101,3 procentiem.

Jāuzsver, ka rūpnīcas kolektīvam darbs bija saspringts — plāns netika samazināts, kaut gan visos galvenās ražošanas iekārtās izdarīja kārtējo remontu. Pjebildīsim, ka uz desmit dienām apturēja ražošanu. Taču uzdevums visos galvenajos darba rādītājos izpildīts.

Ražošanas procesu pilnīgošana daudz paveikuši rūpnīcas inženieri un konstruktori. Piemēram, šogad tika uzlabota atdzesēšanas sistēma un arī tvaicēšanas iekārta «Vigand». Rezultātā samazinājušies produkcijas zudumi, uzlabojusies ražošanas kvalitāte.

Plāns — likums, tā izpilde — pienākums, pārpilde — goda līeta. Kvalitāte — tavas sirdsapziņas līeta. Ar šādu devīzi strādā rūpnīcas ļaudis. Visi ir apņēmības pilni šīs piecēdes pirmo gadu nosiegt priekšlaikus — 27. decembrī. Tā paredz kolektīva sociālistiskās saistības.

Paātrinātā tempā

Mūsu rajona laukos drenu tīkls kļuvis garāks vēl par 383 kilometriem. Preiļu 21. pārvietojamās mehanizētās kolonnas melioratori pusgada uzdevumu pārsnieguši visai jūtam — par 63 kilometriem.

Saldzinot ar paveikto pagājušā gada pirmajā pusē, pieaugums ir apmēram četrdesmit kilometru. Zemkopībai atgriezti 342 hektāri zemes (plāns — 300 hektāri). Arī šis veikums pārsniedz pērn.

Ipašu uzziņu pelnījis pirma iecirkņa kolektīvs (to vada Lilija Utināne). Nedaudz te pietruka, lai būtu rekords — pusgada plāns izpildīts par 200 procentiem. Ielikta drenas 167 kilometros (uzdevums — 96 kilometri).

Labi strādāja otra iecirkņa kolektīvs plāns izpildīts par 122 procentiem. Cakli bija arī ceturtda iecirkņa ļaudis.

Ievērojamās platībās izdarīta augsnes kalpošana, saldzinot ar pagājušo gadu, tās ir par 721 hektāru lielākas.

Tā turpināt

Laika kaprīzes nav tik bīstamas, kā viens otrs iztēlojas. Šo patiesību lieku reizi pierādīja Līvānu kūdras fabrikas iecirkņa «Skrebeļi-2» kolektīvs. (Brigādi vada Boļeslavs Belko.)

Nepilnos divos mēnešos kūdras ieguves plāns izpildīts par 109 procentiem (virsplānā dots 1883 tonnas kūdras). Tātad — sociālistiskās sacensības avangārdā. Tā turēt!

Jāpaskaidro, ka B. Belko brigādi vada pirmo sezonu. Kur panākumu pamats? Brigādē ir pastāvīgi kadri, izveidojies draudzīgs kolektīvs. Darba soli par raugu rāda pats brigadieris — strādājot ar kūdras savācēju mašīnu PPS-5. B. Belko regulāri pārsniedz dienas uzdevumu.

I. KOROLOVA

LĪVĀNU STRĀDNIEKU UZVARA PĀR KAPITĀLU

Latvijas strādnieki, iedami kopsoli ar Krievijas proletariātu cīnā pret carismu un kapitālismu, ierakstījuši daudz spilgtu lappušu revolucionārās cīņas grāmātā. Pirms pirmā pasaules kara šajā cīņā līdzās lielo pilsētu rūpniecības uzņēmumu strādniekiem arvien vairāk iesaistījās nelielajās pilsētiņās un miestos strādājošie, kas agrāk nepiedalījās nedz streikos un protesta mitiņos, nedz arī ielu demonstrācijās.

Atrazdamies radošā komandējumā Minskā un pētot Baltkrievijas PSR Centrālajā Valsts vēstures arhīvā glabājošos Daugavpils arhīva izspārnīkto un Vitebskas guberņas žandarmērijas pārvaldes dokumentus, atradu interesantus materiālus par Līvānu stikla un koku rūpniecības akciju sabiedrības stikla un koku rūpnīcu strādnieku streikiem 1914. gada aprīlī un maijā.

1914. gada strādnieku revolucionārā kustība cariskajā Krievijā sasniedza ievērojamus apmērus. Cīņā iesaistījās arvien plašākas tautas masas, arvien biežāk strādnieki prasīja paaugstināt ne vien darba algu, uzlabot darba

un sadzīves apstākļus, bet izvirzīja arī politiskos lozungus par cariskās iekārtas gāšanu un aicināja uz jaunu revolūciju. Arvien ciešāk Latvijā savijās politiskā un ekonomiskā cīņa, par to liecina 1914. gada notikumi.

1914. gada 22. aprīlī pulksten

NO REVOLUCIONĀRĀS CĪNAS VESTURES

10 no rīta streiku uzsāka Līvānu stikla un koku rūpniecības akciju sabiedrības stikla rūpnīcas strādnieki. Viņi rūpnīcas pārvaldniekam iesniedza konkrētas ekonomiskās prasības savu dzīves apstākļu uzlabošanai: palielināt darba algu, nepārtraukt darba algas izmaksu līdz viņu prasību izpildīšanai un par šo prasību izvirzīšanu strādniekus neaizliegt no darba, nelietot citāda veida represijas. Tā kā rūpnīcas pārvaldnieks strādnieku prasības atteicās izpildīt līdz uzņēmuma īpašnieka atbildes saņemšanai, strādnieki darbu neatsāka. Stikla rūpnīcas strādnieku piemēram 26. aprīlī sekoja šīs pašas akciju sabiedrības koku fabrikas 168 strādnieki.

Abu rūpnīcu strādnieki nolēma uzsākt sarunas par savu prasību izpildīšanu ar rūpnīcas administrāciju. Kā pilnvarniekus sarunāni izvēlēja meistarus Pēteri Belvi, Kārli Rencēnu un Jevgēniju Dreļvingu. 1914. gada 28. aprīlī pilnvarnieki devās uz

aprīļa. saņēma darba algas paaugstināšanu. — saņemot 1/2 kapeikas valrāk par tūkstoš gabalu koku izgatavošanu un 10. maijā uzsāka darbu». Rotmistrs savā ziņojumā atzīst, ka cīņā ar uzņēmējiem uzvaru guvuši arī Līvānu mēsta kokapstrādes fabrikas strādnieki, panākot darba algas paaugstinājumu.

Revolucionārais noskaņojums aptvēra ne vien strādniekus, bet arī citus tautas slāņus. Par to pierādina rotmistra Govoroviča jau iepriekš minētajā 1914. gada 5. jūnija ziņojumā gubernatoram, ka Vitebskas guberņā maijā starp zemniekiem nekādu «uzstāšanos» nav bijis, tikai «11. maijā Ludzas jātnieku policijas sardzes nodaļas jaunākais strādnieks Jēkabs Lukins dziedājis revolucionāro dziesmu «Uz cīņu mosties, darbaļaudis!».

Un tas ir zīmīgi, jo revolucionārais noskaņojums un kustība aptvēra arvien jaunās tautas masas un iespaidās pat carisko varas sargātāju vidū. 1917. gada revolūcija tuvojās!

V. KRONIS,
Latvijas PSR centrālā Valsts vēstures arhīva līdzstrādnieks

Sudrabkāzu jubileja

Pēdējos gados sevišķu popularitāti iemantojušas stipro gimeņu (rožu, dzintara, sudraba, zelta) kāzu jubilejas.

Sestdien, 21. jūnijā, Aizkalnes ciema iedzīvotāji vareja vērot daudz kāznieku māšīnu rindas. Jaunie pāri no tuvas un tālas apkāmes, sekojot skaistajai tradīcijai, apmeklēja Raiņa muzeju Jasmuižā. Bija šo gaviļnieku vidū arī kāds neparastāks pāris. Kā sendienas izpušķotā līnīdrošā usains kučieris atvīzināja viņus pie ciema izpildkomitejas ēkas. Dzīvesbiedru Putānu — Monikas un Ignata — kāzu atceres 25. gadskārtā — sudraba kāzas — bija pulcinājuši jo daudz viesu.

Svinīgi apostājā Aizkalnes ciema izpildkomitejas zālē jubiliāri ienāca goda vedēju pavadoībā. Skānēja Mendelona «Kāzu maršs».

Lai svinīgos apstākļos vēlreiz apstiprinātu pirms 25 gadiem teikto «jā» vārdu, ceremonijas vadītāja uzaicināja jubiliārus un lieciniekus rakstīties kāzu jubileju grāmātā. Tad dzīvesbiedri aizdedzināja simbolisku gimeņu pavardu — pa svecei par dzīvesdraugu, par mīlestību un uzticību, par saviem vecākiem. Savas sveces aizdegt tika lūgti Putānu gimeņu kāzu reģistrācijas 1961. gadā liecinieki — Jānis un Antonija Džeriņi, kā arī dēli Ēvalds un Jānis, meita Sandra, vedekla Silviņa un znots Aivars, mazmeitiņas Evita un Inta, jubiliāru brāļi, māsa.

Putānu gimenei ciemā allaž bijusi laba slava — gan kā krieviem darba darītājiem, gan kā kuplas un saticīgas gimeņu veidotājiem. Vesels gadsimta ceturksnis nodzīvots saskānīgā kopdzīvē. Tas liecina gan par labu saprašanu vienam ar otru, gan par kopīgo lomu bērnu audzināšanā un prasmi saglabāt stabili gimeni. Un kā gan citādi. Monika un Ignats nākuši no daudz bērnu gimenēm, pārnēmuši no vecāku mājām visu to labo, ko centušies nodot arī saviem bērniem: saticību, patstāvību un saimniekošanas māku. Piemēram, šūdināt apģērbus meitai Sandrai iemācīja krustmāte. Savukārt dēli sekojuši leva — mehanizatora — pedās.

Sandra un Ēvalds jau nodibinājuši savas gimeņu, bet jaunākais — Jānis — vēl macās Jaunaglonas 58. PTV. Pati Putānu gimeņu pavarda glabātāja Monika ilgus gadus strādājusi laukkopības brigādē, tagad strādā Aizkalnes nozarējo jaunlopu fermā. Tur atceļā no darba iegriežas Ignats, tur, tāpat kā skolas gados, mamiņai talkā vaļas brīžos atnāk nu jau lieli izaugušie bērni.

Lai cik daudz laika paietu, neaizmirstama šī diena iegulsies gan pašu jubiliāru, gan visu klatesošo atmiņā. Tālā 1961. gada noskaņu atgādina divdesmit piecus gadus vecais svinību brīža ieraksts magnetofona. Šajā sudrabkāzu dienā Monika un Ignats Putāni vēlreiz, tāpat kā pirms gadsimta ceturksņa, ar «jā» vārdu apliecināja mīlestību un uzticību, saņēma kāzu jubilejas apliecinību un dāvāja viens otram gredzenus. Pie tam šī gredzenu mija nebija tīri simboliska vien. Toreiz, reģistrējot laulību, savu gredzenu viņiem nebija. Bet tad šis mirklis nebija mazāk skaists.

— Labi atceros šo laulību reģistrāciju un no sirds velu jubiliāriem kopīgi nostāigāt dzīves taku līdz zelta kāzām. — teica Aizkalnes ciema padomes izpildkomitejas ilggadējā sekretāre M. Džeriņa, kura bija klāt gimeņu tapšanas brīdī pirms 25 gadiem.

R. SNEPSTE

ATTĒLĀ: sudraba pāris Monika un Ignats Putāni.

S. GEIDAS foto

Izlemj koleģiāli

Aglonas padomju saimniecības direktora Nikolaja Ivanova kabinētā katru dienu pulksten 16.00 sapulcējas visi vadošie speciālisti, ražošanas iecirkņu priekšnieki, galvenais spēcebers. Apmēram pusstundu risinās lītišķa saruna. Par to, kas veicama nākamajā dienā.

Rita cēlienā un pēcpusdienas stundās direktors pabijis svarīgāko darbu vīlētās, iepazīties ar stāvokli, izstrādājis savu nostāju.

Lai kāds jautājums tiek izvirzīts šādās apspriedēs, viņam tas nav negaidīts. Tāpēc visi dalībnieki bez stridēm atrod kopīgu valodu.

Ražošanas apspriedēs, kas notiek katru dienu, neraksta protokolus, taču tās palīdz koordinēt darbus, sekmē visu svarīgāko uzdevumu operatīvu atrisināšanu.

A. KARĀNS

Sportam un atpūtai

Atkal rosme Rušonas ezera krastā, jo uzsāka darboties bērnu un jaunatnes sporta skolas sporta un atpūtas nometne Skudrišos. Siltās jūlija dienas ļauj jauniešiem sportistiem atpūsties no spriegās sacensību sezonas, uzkrāt spēkus jauniem startiem.

Skudrišos — BJSS sporta bāzē — nodarbināti 120 jaunieši: vīģlatlētikas, futbola un basketbola grupu audzēkņi. Viņi šeit gan trenēties, gan piedalīties sporta bāzes labiekārtošanas darbos, būs nopietnu un jaušu sacensību dalībnieki un līdzjutēji.

Par jauniešu fizisko rādījumu rūpējas bērnu un jaunatnes sporta skolas treneri N. Romanenko, V. Točko, A. Iljins, J. Nesterovičs un citi speciālisti.

Vienlaikus darbu uzsāka otra organizētā jauniešu grupa. Uz Aglonas vidusskolas bāzes darbojas militarizētā sporta nometne. Nometnes vadītāja pienākumus uzņēmis Riebiņu vidusskolas militārās apmācības pasniedzējs V. Marejevs. Ar jauniešiem strādās pieredzējuši militārās apmācības pasniedzēji A. Smirnovs, A. Brokāns. Mēneša laikā jaunieši gūs noturīgākas zināšanas, kas nepieciešamas dienestam Padomju Armijā, nodarbosies ar sportu, strādās padomju saimniecībā «Aglona».

V. VAGALIS,

izglītības darbinieku arodbiedrības rajona komitejas priekšsēdētājs

Telefona zvans... no pagājušā gadsimta

Kad A. Pelšes Rīgas Politehniskā institūta darbinieka Valda Hofmarka dzīvoklī atskan telefona zvans, tūlīt nepamaz nevar uzminēt, pie kura aparāta jāpriet. To šeit ir veseli četrdesmit, un visi darbojas. Būdam kvalificēts sakaru speciālists, Valdis darba noorganizējis pastāvīgu retrotelefonu izstādi, kas saista studentu uzmanību. Atjaunodami dažādu rūpnīcu un firmu vecos aparātus, viņi ne vien palīdz Valdim papildināt kolekciju, bet arī iegūt nepieciešamās profesionālās iemaņas.

No visiem cilvēku izgudrojumiem vismazāk mainījies ir tieši telefons. — teica Valdis Hofmarks. — Ar gadiem un gadu desmitiem pārvērties tikai tā ārējais izskats. Daudzi senāko gadu aparāti darināti kā dārgi mākslas darbi. Varbūt tas ir tāpēc, ka telefona sakaru attīstības sākumā tos izmantoja tikai bagātie.

Visvecākais telefons Valda kolekcijā ir arī pats skaistākais. Ekspozīcijā ir 94 gadi. Tas izgatavots zviedru firmas «L. M. Erikson» Pēterburgas filiālē.

Ar retrostila telefoniem Valdis aizrāvas, pašam negaidot, kad pirmo reizi ieraudzīja 1921. gadā izgatavotu firmas «Siemens» aparātu. Kāds students, nezinādam, kur «veterānu» likt, bija to katram gadījumam atnesis uz Valda laboratoriju. V. Hofmarks

uzmanīgi aplūkoja aparātu un konstatēja, ka «vectētiņš» pilda divu telefonu — pilsētas un vīlētiņa telefona — funkcijas. Uz tā korpusa ir prāslēdzējs. Nobīdot to vienā no galējiem stāvokļiem, var piemēram, pārtraukt sarunu pa pilsētas līniju un, savienojoties pa vīlētiņa tīklu, saņemt no viņa nepieciešamo informāciju.

Pirmos telefonus baroja baterijas, tāpat kā tagad portatīvos radiouzņēmējus un magnetofonus. Pirms zvanīšanas vajadzēja griezt induktora rokturi. Centrālē signālu uzvēra telefoniste. Viņa jautāja, ar ko zvanītājs vēlas runāt, un izsauca vajadzīgo abonentu.

Tāds kompakts telefona komutators ar koka korpusu tagad stāv Valda laboratorijā. Tas ir līdzīgs aizraujošai bērnu spēlei un pašlaik tiek restaurēts. Kas zina, varbūt nākamās sarunu speciālistu paaudzes, projektējot jauno, atcerēsies arī labi aizmirsto veco. Piemēram, vācu aparātu, kas paredzēts izmantošanai kopā ar paralēlu aparātu. Nav jākļēdz vai jāsit ar dūri pa sienu, lai katmiņš ņem klausuli. Ir tikai jānospiež aparāta korpusā iebūvētā poga, un aiz sienas tūlīt atskan zvans.

S. LAĻUSKINS,
LATINFORM
korespondents

No Atlantijas okeāna plašumiem

PETROZAVODSKA. Zvejnieku dienas priekšvakarā jaunu kuģi saņēmusi Klaipēdas okeāna zvejas flotes bāzē, Petrozavodskas rūpnīcas «Avangard» kuģu būvētāji gandrīz mēnesi pirms termiņa nodevuši pasūtītājam mazo saldētājraleri,

kam dots Lietuvas zvejnieku ciemata Šiluvā vārds. Šis traleris neatpaliek no labākajiem šādas klases ērzemju kuģiem un ir pirmāis jauna tipa traleru sērija. Pārkarotāms darbu, uzņēmuma kolektīvs krietni palielinājis ražošanas apjo-

mu. Kuģu būvētāji apņēmušies piecēdes pirmā gada programmu galvenajos darbos izpildīt pirms termiņa — līdz Lielā Oktobra 69. gadadienai.

TASS

